

POTRAVINÁŘSKÝ PRŮMYSL

Daleko k mlaskání

Každodenní poptávka ještě nezajistí imunitu sektoru

FINANČNÍ KRIZE

Bez jídla se neobejdeme, proto se finanční krize nedotkne výrobců potravin. Takové zjednodušení, s nímž si vystačí někteří analytici, ovšem pokulhává. Na sklonku října tipovala MF Dnes, že potravináři budou vůči krizi téměř imunní a kvůli nepostradatelnosti svých výrobků se nemusejí bát dramatického propadu. Sami podnikatelé to ale pociťují jinak. „Náš sektor je ohrožený a bez rozdílu to platí pro všechny obory, od masa přes mléko po pečivo,“ tvrdí prezident Potravinářské komory Miroslav Toman. „Krise se nás nedotýká okrajově, jak slyšíme od hlavy státu, ale velmi výrazně,“ doplňuje Milan Teplý, šéf největší české mlékárny Madeta. Mráčky symbolizující známky oslabování zakreslila společnost Euler Hermes ve své předpovědi k vyhlídkám výrobců potravin a nápojů téměř na celém světě, střední Evropě nevyjímaje.

Většina spotřebitelů půjde při nákupu potravin po cenovkách

ROZHODNOU ZÁKAZNÍCI

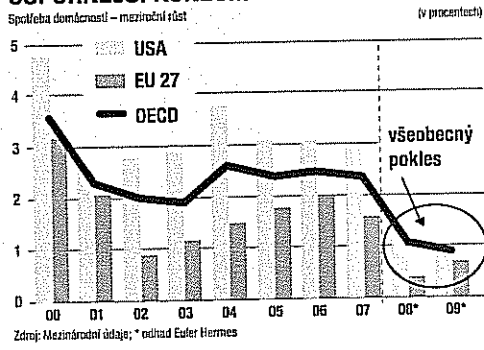
Nepříznivý hospodářský vývoj může mít dopad i na potravinářství a jeho dodavatele. Ceny energií a jiných vstupů sice mohou klesat, nebo alespoň rychle neporostou, na druhou stranu si obchodní řetězce budou chtít zlepšit pozici vynucenou konkurenčním bojem a zvýšit marže. „Jde o citlivou oblast a jenom čas ukáže, kdo bude vítězem. Kdo však rozhodne, jsou zákazníci a zde je situace poměrně jednoznačná. Tempo růstu spotřeby domácností se v letošním a příštím roce podle odhadů razantně sníží (viz Úspornější konzum),“ uvádí Julius Kudla, generální ředitel úvěrové pojišťovny Euler Hermes Česko. „Zatím se málo počítá s multiplikačním efektem možného snižování pracovníků v oblastech, kde je mzda nad celorepublikovým průměrem, kupříkladu v automobilovém průmyslu a u jeho dodavatelů,“ upozorňuje Kudla. Připomíná, že jeden nezaměstnaný nebo pracovník s menším příjmem kvůli omezení provozu představuje téměř 2,7 ohroženého spotřebitele.

Šéf Potravinářské komory Toman předpokládá, že ekonomická krize dolehne na tuzemské zpracovatele ještě tíživěji než na jejich konkurenci v Německu, Francii nebo Rakousku. „Na rozdíl od České republiky, kde je stále zakládáním liberalismus, si zmíněné země trhy neformálně chrání a zpracovatelé tam mají velkou politickou podporu. To my neznáme a výsledkem je, že přetlak surovin a potravin v Evropě se valí k nám do nadnárodních řetězců a zdejší zpracovatelé dál ztrácejí trh,“ konstatuje Toman. U některého sortimentu, jako je trvanlivé pečivo nebo mléčné výrobky, se podle něj už polovina zboží prodávaného v řetězcích dováží.

NEJOHROZENĚJŠÍ MASA

Kvalitu bez ohledu na cenu bude nadále volit jen menšina spotřebitelů, většina půjde při nakupování potravin po cenovkách. „A tam mají navrch výrobky z dovozu, ve velké míře skrytě nebo otevřeně dotované. Pokles cen ropy částečně odstraňuje jistou překážku, kterou při dovážení ze zahraničí mohly představovat dopravní náklady,“ doplňuje Kudla. Proti lacinějšímu zboží z venku někteří zpracovatelé neobstojí, což nedávno potvrdil třeba ředitel podniku Maso Planá Emil Kasper, když vysvětloval zastavení jatek a bourárny v závodu Studená: „Vzhledem k rozdílu nákupních cen živých prasat v Evropě a v Česku není dlouhodobě možné konkurovat levnějšímu masu ze zemí EU, které na zdejší trh přichází za cenu o šest korun na kilogram nižší.“ Ekonomická krize zasahuje trh s prasaty zejména

ÚSPORNĚJŠÍ KONZUM

PODMRAČENÁ PŘEDPOVĚĎ

Výhledy sektoru výroby potravin a nápojů – podzim a zima 2008

na prostřednictvím Ruska, kam se většina velkých evropských exportérů zdráhá vyvážet kvůli složitému přístupu ruských masokombinátů k penězům. Potíže se splatností mají také zpracovatelé v Maďarsku a Rumunsku, což jsou významná odbytiště pro dánské a nizozemské producenty prasat. Právě u masného průmyslu v tuzemsku, kde se marže pohybují kolem nuly, vidí šéf Euler Hermes Čescob i největší ohrožení ze všech zpracovatelů. Proto také chápe snahy některých majitelů zbavovat se těchto podniků či plány na jejich zásadní restrukturalizaci. K ní bude muset přistoupit investiční skupina Penta, uspěje-li se záměrem převzít některé tuzemské masokombináty. Jednala o tom se společností J&T a Agrofert.

ZÁSoby MLÉKA ROSTOU

Situace nemusí být růžová ani v mlékárenství, ilustruje Julius Kudla na bankrotu francouzské skupiny Tourey s ročním obrátem tři sta milionů eur u mléčných produktů. „Madeta to přežije, ale za cenu obrovského utahání opasku,“ říká její majitel Milan Teplý. Jak ho přiškrucuje? „Samozřejmě zastavujeme investice, všechny výdaje jdou pod tři rentgeny, než je pustím. Lidé nemohou počítat s nárůstem mezd, spíše budeme muset omezit výrobu o sobotách a nedělích, abychom ušetřili na víkendových příplatcích,“ popisuje hlavní úsporná opatření Teplý. Přímé důsledky finanční krize, které se odrážejí v bankovním úvěrování, navíc doprovází krize na světovém mléčném trhu. „Vývozy do arabského světa a Asie se zastavily. Ceny sušeného mléka a más-

NA ÚSTUPU

Pozice potravinářského průmyslu v ČR

UKAZATEL	2005	2006	2007
Podíl na HDP (%)	2,7	2,5	2,3
Počet zaměstnanců	134 433	126 466	121 920
Tržby (v miliardách Kč)	270,8	273,6	286,6

Pramen: ČSÚ, Panorama potravinářského průmyslu

la dál klesají, zásoby obrovsky rostou. Kdybychom měli sušit množství mléka jako dřívě, denně bychom vyráběli ztrátu kolem tři čtvrtě milionu korun,“ propočítává šéf Madety. Jak dodává, mléka je všude tolik, že zemědělci už nekřičí kvůli klesající ceně, ale jsou vůbec rádi, že ho od nich zpracovatelé odeberou. „V Německu a Francii přistupují vlády k určitým ústupkům vůči zemědělcům a potravinářům. Jsem překvapený, jak u nás je vláda k vážné situaci naprosto netečná,“ kritizuje Teplý. Nalok se finanční krize projevuje v pekárenském oboru, nechťela středoevropská jednička – společnost United Bakeries – ze strategických důvodů komentovat.

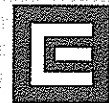
Spotřebitelům, které přednostně oslovuje cena, ze všeho vychází pozitivní zpráva – přebytky komodit a konkurenční boj mezi vysílenými výrobci nejspíš povedou ke zlevňování potravin. První signály se už objevují. Cenový pád ale jen prohloubí zdravotní potíže potravinářů a jejich dodavatelů.

TÁŇA KRÁLOVÁ (tana.kralova@euro.cz)

INZERCE

Zelená energie pro hudební fanoušky

Hudební magazín Report veškerou svoji spotřebu elektřiny pokrývá Zelenou energií Skupiny ČEZ. To znamená, že za každý odebraný kilowatt energie zaplatí jeho vydavatelství o desetník více než běžní zákazníci. Tento „zelený“ desetník pak přímo putuje do Fondu Zelené energie na podporu rozvoje obnovitelných zdrojů energie.

zelená energie

Vydavatel Reportu Jaroslav Hudcok se hlásí k ekologickému způsobu podnikání: „Podpora obnovitelných zdrojů energie je podstatným příspěvkem k ochraně životního prostředí. Report chce nejen sám přispět k ochraně životního prostředí, ale chce k tomu také motivovat své čtenáře.“ Ze Report „běží“ na Zelenou energii, redakce pravidelně prezentuje v časopise.

Vydavatel začal již před delší dobou tisknout časopis na papír typu LWC, jehož hlavní složkou je recyklovaný papír. „Nepřidáváme bezhlavě stránky, rozsah časopisu zůstává stabilně sto stránek měsíčně. Spíše se postupně multimediálizujeme, takže tištěný obsah má svůj přesah na Internetu a je pravidelně doplňován o cédéčka a dévédéčka,“ říká vydavatel Jaroslav Hudcok. „Ani provoz našeho Internetového portálu není energeticky nijak zvlášť náročný.“ Časopis Report vznikl před sedmnácti lety v roce 1991 a od té doby se vypracoval z úzce specializovaného fanzinu v nejzavedenější hudební magazín v České a Slovenské republice. Kromě provozu webového serveru IREPORT.cz a produkce kompilací i řadových alb na CD a DVD pořádá mnohá hudební projekty. Nejvýznamnějším z nich jsou výroční hudební ceny Žebřík. Slavnostní vyhlášení již 17. ročníku této prestižní ankety proběhne 6. března 2009 v Plzni.

Vydavatele Reportu Jaroslava Hudcoka jsme se zeptali na konkrétní opatření pro ochranu životního prostředí: Odebráme Zelenou energii prakticky pro celý provoz našeho vydavatelství – od redakce přes obchodní oddělení až po administrativu. Časopis vychází na z velké části recyklovaném papíru a naším příspěvkem k ekologii je i to, že místo přidávání obrovského množství stránek z velké míry používáme elektronické kanály, tedy CD, DVD a web.

Proč jste se rozhodli přejít ve vydavatelství časopisu na Zelenou energii?

Zelená energie je dobrý způsob, jak přispět konkrétně k rozvoji obnovitelných zdrojů energie, jež budou hrát čím dál větší roli v ochraně životního prostředí. Díky Zelené energii může k rozšiřování obnovitelných zdrojů energie přispět každý a my ji našim čtenářům také prezentujeme.

Představte nám, prosím, časopis Report pár větami.

Jsmíme nejčtenějším hudebním časopisem v Česku a na Slovensku, vycházíme již sedmnáct let a naši čtenáři nejsou jen mladí fanoušci hudby, ale také mnohé kulturní osobnosti a lidé z hudební branže. Vydáváme cédéčka a dévédéčka s kompilacemi i samostatnými alby, jsme pořadatelem prestižní ankety Žebřík a řady jiných projektů.